

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/13/2021
Identifikačné číslo spisu:	7213219609
Dátum vydania rozhodnutia:	26.01.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7213219609.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne N. D., podnikajúcej na základe živnostenského oprávnenia pod obchodným menom N. D. - PEZOLT-PVD, s miestom podnikania Košice, Jarmočná 1, IČO: 14 307 871, zastúpenej JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Čajakova 5, proti žalovanej HOBBY AUTO SERVIS s.r.o. Košice, so sídlom v Sokolňanoch 44, IČO: 36 582 336, zastúpenému JUDr. Ing. Petrom Grendelom, PhD., advokátom v Košiciach, Tr. SNP 42, o zaplatenie 958,60 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 20C/197/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. novembra 2018 sp. zn. 2Co/210/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

I. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí druhým) z 13. apríla 2018, č. k. 20C/197/2013-251 výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. Rozhodol o náhrade trov prvoinštančného konania a vyslovil, že žalovaný má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobkyňa sa žalobou, podanou dňa 16. augusta 2013 domáhala zaviazania žalovaného na zaplatenie sumy 958,60 € s prísl. t. j. s 8,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 921,22 € od 20. decembra 2012 do zaplatenia, a zo sumy 37,38 € od 20. decembra 2012 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že uvedenú sumu jej žalovaný dlhuje titulom neuhradených faktúr č. 2012228 a faktúry č. 2012229, obe zo dňa 11. decembra 2012, ktorými boli vyúčtované média za rok 2011 za poskytované služby spojené s užívaním prenajatých nebytových priestorov. Žalovaný namietal nesprávny postup fakturovania spotrebovanej elektrickej energie. Súd prvej inštancie po zrušení (v poradí prvého) rozsudku doplnil dokazovanie výsluchom svedka N. D., oboznámením sa so znaleckým posudkom č. 8/2017 znalca Ing. Daniela Hlubeňa, PhD., ktorý predložil žalovaný ako aj výsluchom tohto znalca na pojednávaní dňa 13. apríla 2018 a opätovne, ako pri svojom prvom rozhodnutí zdôraznil, že spornou otázkou sa stala tá skutočnosť, či žalobkyňa mala oprávnenie zistené a nesporné množstvo

el. energie nameranej u žalovaného na podružnom elektromere násobiť koeficientom 2, a takto získaný údaj následne násobiť jednotkovou cenou. Žalobkyňa v priebehu celého konania zotrvala na stanovisku, že takto je to zaužívané preto, lebo v podružnom elektromere, ktorým si žalovaný meria spotrebu el. energie je meranie polopriame, a preto pri zistení ceny spotrebovanej el. energie toto množstvo musí násobiť koeficientom 2, a na preukázanie oprávnenosti svojho tvrdenia navrhovala vypočítať svedka N. D., svojho manžela, ktorý ako vyplýva z jeho výpovede sa stará o technické záležitosti v objekte, čo znamená, že odpočítava spotrebu el. energie, vody, plynu pre jednotlivých nájomníkov, porovnáva s došlými faktúrami od dodávateľov médií a rozpočítava ich jednotlivým nájomníkom. Súd vyhodnotil dôkaz, výsluchu svedka D., ako nevierohodný a rozporný, nakoľko tento svedok neobjasnil z akých právnych dôvodov robil výpočet ceny spotrebovanej el. energie, nameranej podružným elektromerom žalovaného rozdielnymi spôsobmi, a aký právny predpis ho oprávňoval vypočítavať cenu spotrebovanej el. energie tak, ako to robil a to najmä pri výpočte ceny el. energie, ktorá je fakturovaná spornými faktúrami č. 2012228 a č. 201229, ktoré sú predmetom sporu. Žalobkyňa v konaní dôkazmi nepreukázala vznik svojho nároku, ktorý žaluje, neuniesla tak dôkazné bremeno, a preto jej žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 22. novembra 2018 sp. zn. 2Co/210/2018 vo výroku I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, vo výroku II. rozhodol, že žalovanému priznáva náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal a na zdôraznenie správnosti doplnil, že žalobkyňa sa od žalovaného domáhala uhradenia nedoplatku vyúčtovaného primárne za odobranú (spotrebovanú) elektrickú energiu. Pre úspech žaloby tak musela preukázať, že žalovanému skutočne bola elektrická energia v uplatňovanom objeme (množstve) dodaná a že požadovaná suma zodpovedá jej finančnému ekvivalentu. Tieto skutočnosti však žalobkyňa nepreukázala a súd prvej inštancie nepochybil, pokiaľ jej žalobu zamietol, vychádzajúc zo skutkového stavu ustáleného vykonanými dôkazmi. Obe strany sporu sa zhodli, že žalovaný odobral elektrickú energiu v objeme 2853 kWh a len za toto skutočne odobraté množstvo elektrickej energie bol žalovaný povinný platiť. Odvolací súd súhlasil so žalovaným, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala, aby žalovaný spotreboval väčšie množstvo elektrickej energie a prečo by sa mal nesporný objem energie (2853 kWh) násobiť dvomi. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 a § 396 ods. 1 C. s. p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „odvolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Dovolateľka uvádza, že rozsudky oboch súdov sú arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a nezákonné. Súd prvej inštancie pochybil, keď záverom súkromných znaleckých posudkov pripisoval väčší význam než pre konanie mohli mať. Namieta, že odvolací súd sa nekriticky stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu podľa dovolateľky pôsobí nepresvedčivo, zmätočne, a preto ho považuje ako celok nepreskúmateľné a nezákonné.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu vyjadril písomne, navrhol ho ako neprípustné odmietnuť, alternatívne ako nedôvodné zamietnuť. Žiadal o priznanie náhrady trov konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 C. s. p. vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka namieta dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

11. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo

všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

12. Pokiaľ dovolateľka namieta, že súd pochybil, keď záverom súkromných znaleckých posudkov pripisoval väčší význam než pre konanie mohli mať, dovolací súd uvádza, že do práva na spravodlivý proces sa premieta aj zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá síce nie je výslovne upravená v ústavnom poriadku, ale má svoj ústavnoprávny rozmer, lebo vyplýva z princípu nezávislosti súdov a sudcov (čl. 46 ústavy). Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Porušením práva na spravodlivý proces je nesporné aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezhodnotili v celom súhrne posudzovaných skutkových okolností bez toho, aby dostatočným spôsobom odôvodnili ich irelevantnosť.

13. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je spôsobilá založiť dovolacia námietka žalobkyne týkajúca sa nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania, či nesprávneho právneho posúdenia veci. Neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení, nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom a ani nesprávne právne posúdenie veci nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z podaného dovolania nevyplýva, že by o takýto extrémny prípad išlo.

14. Pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv žalobkyne dovolací súd nezistil také nedostatky v postupe súdov nižších inštancií, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že žalobkyňa sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnila, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

15. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (napr. sp. zn. IV. ÚS 150/03, sp. zn. I. ÚS 301/06).

16. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B,

Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

17. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť uplatneného nároku. Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

18. Dovolací súd považuje za potrebné dodať i to, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

19. Súdny nižších inštancií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 C. s. p.), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 C. s. p.

20. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje na to, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

21. Naostatok najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovoláním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

22. Z týchto dôvodov dovolací súd nepovažoval uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p. za opodstatnený, a preto dovolanie odmietol, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné v zmysle § 447 písm. c/ C. s. p.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.